

preventivna platforma

Bilten projekta 'Preventivna platforma', julij 2011, številka 7

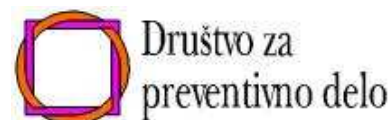
Inštitut za raziskave in razvoj "Utrip"
Trubarjeva cesta 13, 1290 Grosuplje

Zveza društev na področju drog v Sloveniji
Slovenije
Tabor 9, 1000 Ljubljana

Rdeči križ Slovenije
Mirje 19, 1000 Ljubljana

Društvo za preventivno delo
Tržaška 2, 1000 Ljubljana

PORTUGALSKA STRATEGIJA NA PODROČJU DROG

Leta 1998 portugalska vlada imenuje Komisijo za pripravo nacionalne strategije na področju drog. V Komisiji je sodelovalo 9 članov, od tega 5 pravnih strokovnjakov in strokovnjakov s področja zdravja, 2 predstavnika z Ministrstva za pravosodje in Ministrstva za zdravje, predstavnik predsednika vlade in mednarodno priznan raziskovalec s področja drog, ki je Komisiji hkrati tudi predsedoval. Komisija je še v istem letu parlamentu posredovala priporočila za različna področja politike drog:

- mednarodno sodelovanje
- pravni okvir (dekriminalizacija, vendar še vedno prepovedana uporaba drog)
- preventiva (poudarek na primarni preventivi)
- zagotavljanje zdravljenja
- zmanjševanje škode
- zapori (omogočiti izvajanje programov zdravljenja in zmanjševanja škode v zaporih)
- promocija socialne reintegracije
- zmanjševanje dostopnosti drog
- pranje denarja (poostriti boj)
- raziskovanje in trening (povečati raziskovalno dejavnost in trening, razviti evalvacijske metode)
- civilna družba
- koordinacija (poenostaviti koordinacijo med različnimi institucijami, programi...)
- finančni viri (podvojiti investicije za boj proti drogam)

Priporočila so bila potrjena, leta 1999 so postala Nacionalna strategija na področju boja proti drogam. Vsebina Strategije ostaja temelj današnjim politikam na področju drog.

Nova politika je potrebovala tudi novo koordinacijsko strukturo. V ta namen so 1999 osnovali Portugalski Inštitut za droge in odvisnosti od drog, ki od leta 2002 deluje pod okriljem Ministrstva za zdravje.

Nova strategija na področju drog prinaša zelo pomemben predlog o dekriminalizaciji uporabe drog. Predlog je bil obravnavan in sprejet v parlamentu 1. julija 2001. Zakon ohranja status nezakonitosti uporabe ali posedovanja drog za osebno uporabo. V primeru uporabe ali posedovanja (do 10 dnevni doz) se kaznivo dejanje spremeni v blagi administrativni prekršek.

Prav tako je bila oblikovana pravna podlaga glede metod na področju zmanjševanja škode. Zakon obravnava intervencije na splošno, kot tudi »drop in« centre, mobilne centre, ki delujejo kot preventiva proti infektivnim boleznim, substitucijske programe, programe za uživanje drog pod nadzorom (ti ostajajo nerealizirani), informacijske enote in ulično delo.

Glede na evalvacijsko poročilo iz 2005, Strategija 1999 trdno ostaja temelj za portugalsko politiko na področju drog, ki pa je dopolnjena z Nacionalnim načrtom 2005. Načrt je razvil 4 dodatne intervencije:

- načrtovanje in izvajanje na lokalni ravni

- bolj integrirano delo znotraj služb in med službami
- več poudarka na potrebah uporabnikov
- izboljšava kakovosti prek akreditacijskih mehanizmov

V Nacionalnem načrtu so jasno definirali niz ciljev in načel, ki so krojili strategijo dela na področju drog v dveh zaporednih Akcijskih načrtih: 2005-08 in 2009-12. Za vsako od predvidenih akcij za doseg ciljev je v načrtu opredeljeno

- kdo je odgovoren za izvedbo
- jasna časovnica izvedbe
- ocenjevalno orodje.

Akcijska načrta definirata tudi okoli 20 prepoznavnih rezultatov za vsako področje politike. Primer je zagotavljanje zdravljenj, ki uporabljajo raznolike psihosocialne ali farmakološke metode, ki temeljijo na etičnih standardih in znanstvenih dokazih.

Akcijski načrt 2005-12 prvenstveno obravnava področje prepovedanih drog, vendar pa vključuje tudi dovoljene, kot so alkohol, tobak in zdravila.

Portugalska politika s področja drog je v zadnjem času zanimiva predvsem zaradi dekriminalizacije in vzpostavitve Komisije za droge. Novost je deležna precej kritik, pa tudi odobravanja. Potrebno je poudariti, da sprememba zakona ni nastala zaradi prevalence uporabe kanabisa med mladimi, kot v nekaterih drugih državah, temveč se je sprememba zgodila predvsem zaradi uživalcev heroina. Dekriminalizacijo je potrebno razumeti v širšem kontekstu spremembe politike:

- odgovornost se je prenesla z Ministrstva za pravosodje na Ministrstvo za zdravje
- načrtovanje poteka bolj integrirano in detajlno
- naglašena je pomembnost evalvacije
- strategija obravnava droge in alkohol.

Zaenkrat o portugalski strategiji ne moremo govoriti kot čudežnem receptu, ki prinaša velike uspehe, pa vendar je notranje konsistentna, inovativna in odprta za novosti, ki se bodo v prihodnosti izkazale kot koristne.

Vir:

http://www.emcdda.europa.eu/attachements.cfm/att_137215_EN_PolicyProfile_Portugal_WEB_Final.pdf

Pripravila: Vladka Tonica, univ.dipl.teol., spec. ZDT

Bruselj, 17. junij 2011 – V sklopu evropskega projekta EQUS («Study on the development of an EU framework for minimum quality standards and benchmarks in drug demand reduction») je od 15. do 17. junija 2011 v Bruslju potekala konferenca na temo doseganja konsenza glede minimalnih standardov na področju preventive, zdravljenja in socialne obravnave ter zmanjševanja škode na področju drog na ravni EU. Projekt sofinancira Evropska komisija, pri projektu pa sodeluje tudi EMCDDA (Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti) iz Lizbone. Leta 2012 namerava Evropska komisija sprejeti dokument na temo minimalnih standardov na področju drog, ki sicer za izvajalce programov ne bodo zavezujoči, bodo pa vplivali na prihodnje sofinanciranje programov s strani Evropske komisije in držav članic EU, ki bodo standarde vključile v svoje strateške dokumente in predpise na področju drog. Več informacij o projektu, konferenci in delovni verziji standardov je na voljo na spletni strani: <http://www.equs-drugs-conference-registration.net/index.jsp>.

Vabilo na evropsko konferenco »Club Health«

Vljudno vas vabimo, da se udeležite **7. mednarodne 'Club Health' konference** na temo nočnega življenja, uporabe substanc in drugih z zdravjem in varnostjo v nočnem življenju povezanih vprašanj, ki bo od 12. do 14. decembra 2011 v Pragi (Češka). Več informacij o konferenci je na voljo na spletni strani: www.clubhealthprague2011.com. Ker je število udeležencev na konferenci omejeno, priporočamo čim hitrejšo registracijo. Konferenca v Pragi je del evropskega projekta 'Club Health – zdrava in varnejša nočna zabava mladih', ki ga vodi Inštitut Utrip, in je sofinanciran s strani Evropske komisije v okviru Programa za zdravje 2008-2013, Ministrstva za zdravje RS, Urad RS za mladino in Javne agencije RS za varnost prometa.

Projekt »Vzpostavitev preventivne platforme NVO na področju preprečevanja zasvojenosti« financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojna prioriteta: »Institucionalna in administrativna usposobljenost«, prednostna usmeritev 5.3.: »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij in civilnega dialoga«.